

Pita anêḡ kapya môḡ Abô môḡ

Pita ma Yisu anêḡ aposel laumiḡ ba lahavuju takatu te. Hato kapya êntêk ek embatho ḡê êvhaviḡ takatu ba avômalô vi êv malaiḡ lomaloma hadêḡ i loḡ. Ma hato ek injik loḡôndê atu ba Wapômbêḡ lahaviḡ ḡê êvhaviḡ nesopa. Hato ek avômalô Israeḡ lôk avômalô loḡ buyaḡ haviḡ.

Hato kapya êntêk hadêḡ 64 AD la.

Pita anêḡ lamavi

¹ Ya Pita, Yisu Kilisi anêḡ aposel, yahato kapya êntêk hadêḡ Wapômbêḡ anêḡ avômalô takatu ba bôk halam i yôv ba êsôv mayaliv ba i êmô loḡ luvuluvu anêḡ Pontus lo Galesia ma Kapadosia lo Esia ma Bitinia. ² *Wakamik Wapômbêḡ bôk hayala môlô lôkthô ba bôk halam môlô yôv. Ma Lovak Matherḡ hadum ba ubitak matherḡ ma bôk hapaliv Yisu anêḡ thalaleḡ ek nosopa Wapômbêḡ. Ma wapôm lôk labali êmbôlô môlô kapôlômim siḡ.

Alalô aêv maleḡiḡ ek naja bulubiḡ

³ Nambô Wapômbêḡ alalôaniḡ Anyô Bêḡ Yisu Kilisi anêḡ Lambô Wapômbêḡ. Yani hêv kapô ek alalô bêḡ anôḡ ba hik Yisu Kilisi liḡ hêk ḡama ek embathu alalô esak loḡbô ek namiḡ lôklokwaḡ ba nanêm maleḡiḡ ⁴ *ek naja lôkmala atu ba ḡama lôk lelaik mi ba miḡ hatôm ekapok ami. Ma yani hayabiḡ lôkmala êḡ hamô malak leḡ. ⁵ *Alalô aêvhaviḡ ba intu anêḡ lôklokwaḡ hakalabu

*

* 1:2: Lom 8:29; 2Te 2:13

*

* 1:4: Kol 1:12

*

* 1:5: Jon 10:28; 17:11

alalô sirj ek nê m alalô bulubiņ endeba pik lo leņ anêj daņ ma avômalô sapêj tem nêgê. ⁶⁻⁷* Aêj ba môlô lemimmavi anêj dôêj. Gol ma pulusikna ba tem mi. Ma atum hathaņ gol êj ek injik anôj thô. Ba êvhaviņ anêj mavi hamôj ek gol. Ba intu malaiņ lomaloma hamô vauna ba hadum ek injik unim ôêvhaviņ anêj anôj thô ek Yisu endelêm ma tem nê m môlô athêj bêj lôk deda lôkmaņgiņ ma nê m môlô liņ. ⁸⁻⁹* Môlô lemimhaviņ Yisu ba ôêvhaviņ yani ma doņtom miņ bôk ôyê yani ami. Ma lêk owa êvhaviņ anêj anôj ma bulubiņ atu ba Wapômbêj tem nê m êndêj môlô. Ba intu lêk môlô lemimmavi anôj ba ôbôam.

¹⁰* Sêbôk ma plopet enaņ abô hathak wapôm atu ba tem êlêm êndêj môlô. Ma bulubiņ êj, ma thêlô leņiņhabi lôklokwaņ lôk êbôlêm auk hathak. ¹¹* Ma Kilisi anêj Lovak Mathej atu ba hamô thêlôniņ kapôlôniņ hik auk thô hadêj i ba hanaņ hathak vovaņ takatu ba tem Kilisi enja vêm ka enja athêj lôkmaņgiņ embeņ yam. Ma plopet êbôlêm auk hathak wak alête intu nô m êj tem imbitak ba imbitak aisê? ¹² Ma hik abô takêj thô hadêj plopet nena ku taksêbôk bôlada idum ma miņ idum ek nê m thêlôda iyom sa ami. Mi. Nê m alalô lôkthô sa. Ma doņtom lêk hêv Lovak Mathej anêj leņ ba halêm ek enaņ Wapômbêj anêj Abô Mavi takêj lôkthô bêj êndêj môlô. Ma aņela vovaņ ek neja auk takêntêk imbiņ.

Nômô mathej

¹³ Ba intu nôpôpêk am lôk nupuk am loņ ma malem endahaliņ Yisu Kilisi anêj waklavôj atu ba tem endelêm ek noja wapôm atu ba tem nê m êndêj môlô. ¹⁴⁻¹⁶* Môlô

* 1:6-7: Snd 17:3; Sek 13:9; Mal 3:3; Jem 1:2-3; 1Pi 5:10 * 1:8-9: Jon 20:29;

2Ko 5:7 * 1:10: Mat 13:16-17 * 1:11: Sng 22; Ais 53; Luk 24:26-27

* 1:14-16: Wkp 19:2; 20:7; Mat 5:48; Lom 12:2; Ep 2:3; 4:17-18

nômô êtôm avômena takatu ba ethak esopa abô hatôm bôk eto nena,

“Ya mathêḡ. Ba intu nômô mathêḡ.” *Wok Plis 11:44-45*

Yani ma mathêḡ. Aêḡ ba mômô nômô mathêḡ êtôm yani atu ba halam mômô. Ma miḡ nosopa thethajak êtôm sêbôk atu ba mômô ḡê auk mi ami.

¹⁷ *Pik êntêk ma hatôm unyak kudum iyom ba unim unyak anôḡ ma hamô buyaḡ. Aêḡ ba ôpatu ba olam nena Wakamik intu nômô tiḡḡ êmô yani vibiy ek malê nena yani hathak hatitiḡ avômalo lôkthô iniḡ ku ba miḡ hathale ḡê loḡ buyaḡ thô ma hêv anêḡ avômalo liḡ ami.

Mi. ¹⁸⁻¹⁹ *Libumi iniḡ bôk lo loḡ sêbôk ba esopa ma miḡ hik anôḡ mavi ami. Ma doḡtom lêk oyala nena Wapômbeḡ hapole mômô vê hathak Kilisi anêḡ thalaleḡ atu ba anêḡ vuli beḡ ba hatôm boksipsip atu ba anêḡ kambom lo palê mi lôk miḡ hapole mômô hathak nôm pulusikna hatôm seleva lo gol ami. ²⁰ *Sêbôk atu ba epesaḡ pik ma Wapômbeḡ halam Kilisi. Ma doḡtom lêk pik lo leḡ anêḡ daḡ ba Wapômbeḡ bôk hik yani thô yôv ek nêḡ mômô sa.

²¹ *Yani iyom intu hik Kilisi liḡ hêk ḡama ba hêv athêḡ lôkmaḡḡiḡ hadêḡ yani ek mômô nônêḡmibiḡ lôk nônêḡ malemim êndêḡ Wapômbeḡ. Aêḡ ba Kilisi intu hadum ba mômô ôêvhaviḡ Wapômbeḡ.

²²⁻²⁵ *Mômô bôk osopa Wapômbeḡ anêḡ abô avanôḡ lôk ôvôkwiḡ am yôv. Ma lêk mômô lemimhaviḡ mômôviyaḡ katô anôḡ. Ma Wapômbeḡ anêḡ abô anêḡ lôkmala hamô ba tem êmô wak nôḡbeḡ intu sapêḡ. Ma hadum ku ba havathu mômô hathak loḡbô. Ma anêḡ vêk atu ba mômô upup habitak miḡ vêk ḡama ami ma mi anôḡ. Yaḡ vêk êḡ

* 1:17: Lom 2:11; ALK 2:23 * 1:18-19: Ap 20:28; Hib 9:12-14 * 1:20:

Ep 1:4; 2Ti 1:9-10 * 1:21: Jon 14:6; Lom 5:1-2 * 1:22-25: Ais 40:6-8; Jon 13:34; Lom 12:10

intu ida hamô lôkmala wak nômbêñ intu sapêñ hatôm bôk
 eto nena,
 “Anyô lôkthô ma hatôm kavik dahô,
 ma iniñ lôkmanñij ma hatôm thiliñ vuak;
 kavik dahô hakapok
 ma thiliñ vuak êv yak
 ma doñtom Anyô Bêñ anêñ abô tem ida êmô aêñ wak
 nômbêñ intu sapêñ.” *Aisaia 40:6-8*
 Aêñ ba lemimimbiñ am lôk nônêm kapôlômim êndêñ am.
 Ma abô êñ iyom intu bôk anañ hadêñ môlô yôv.

2

¹*Ba intu nônêm nôm lomaloma takêntêk vê. Siniñ,
 abôyañ, iluviñ auk kambom hathak auk thêthôn, leñdañ,
 lôk etatale anyô yañ. ²⁻³*Môlô bôk osaê Anyô Bêñ anêñ
 va nena vasiñ. Aêñ ba nupipiyap ek nunum sum atu
 ba mabuñ anôn halêm anêñ Wapômbêñ hatôm amena
 lukmuk atu ba evathu ek môlô nundumbak esak bulubiñ.

Alalô ma hatôm valu lôkmala ek nedav unyak mathen

⁴⁻⁵*Yani ma valu lôkmala atu ba avômalô êpôlik hathak.
 Ma doñtom yani ma Wapômbêñ anêñ payeñ anôn atu ba
 halam. Ma môlô hatôm valu lôkmala êñ haviñ ba nôlêm
 êndêñ yani ek endav anêñ unyak mathen êñ esak môlô.
 Ba lêk ubitak anêñ ñê êbôk da mathen ek nôbôk anêñ da.
 Da takêñ ma Yisu Kilisi anêñ ku ba Wapômbêñ hawa lôk
 lamavi. ⁶*Hatôm bôk eto halôk Wapômbêñ anêñ kapya
 aêntêk,
 “Ôñgô. Bôk yahadô valu lôklokwañ te hamô Saion
 ba tem embalon unyak lon.
 Yada yahatak hatôm payeñ anôn.

* 2:1: Ep 4:22; Jem 1:21 * 2:2-3: Sng 34:8 * 2:4-5: Ep 2:21-22; ALK 1:6

* 2:6: Ais 28:16; Ep 2:20

Ma ôpatu ba hêvhaviņ yani
 ma tem miņ nênem mama êndêņ yani ami. Mi anôņ.”
Aisaia 28:16

7* Aêņ ba môlô vi lêk ôêvhaviņ ba ôyê valu êņ hatôm payeņ
 anôņ. Ma vi miņ êvhaviņ ami ba intu Wapômbêņ anêņ abô
 hanaņ nena,

“Valu atu ba ñê elav unyak êpôlik hathak,
 ma lêk habitak landiņ anôņ.” *Kapya Yey 118:22*

8* Ma abô yaņ hanaņ nena,

“Valu yaôna te ek ende anyô liliņ ba imbi i pônêņ
 lôk valu bêņ te ek nembak sisilimbiņ ba nênem yak.”
Aisaia 8:14

Ñê takatu ba êdô Wapômbêņ anêņ abô ma tem indum ba
 thêlô nênem yak.

9* Ma doņtom môlô ma avômalô takatu ba bôk Wapôm-
 bêņ halam yôv. Môlô ma kiņ anêņ ñê êbôk da lôk avômalô
 ôdôņ matheņ. Yani bôk halam môlô ba otak momaņiniņ
 ba ôlêm umiņ anêņ deda lôkmaņgiņ anôņ kapô. Aêņ ba
 môlô ma Wapômbêņ anêņ avômalô takatu ek nonaņ anêņ
 nômkama mavi takatu ba hadum lôkthô bêņ. 10* Sêbôk
 ma môlô avômalô paliņ. Ma doņtom lêk ma môlô ma
 Wapômbêņ anêņ avômalô. Sêbôk ma miņ hêv kapô hadêņ
 môlô ami. Ma doņtom lêk hêv kapô.

Alalô namô thêthôņ

11* Aiyaņ thêlô, môlô ma hatôm ñê loņ buyaņ lôk
 ñê takatu ba etak iniņ loņ. Ba intu yahalaņ ek no-
 tak thethaņak takatu ba hik vovak hadêņ dahôlômim.

12* Nômô batôņ oyaņ ek ñê daluk eson nena môlô ñê
 lemimmaniņ ba ethaņ môlô, êņ ma tem nêgê môlônim

* 2:7: Sng 118:22 * 2:8: Ais 8:14 * 2:9: Lo 7:6; 14:2; Ais 9:2; Ap 26:18;
 Ep 5:8 * 2:10: Hos 2:23 * 2:11: Gal 5:17,24 * 2:12: Mat 5:16

ku mavi atu ba udum ma nebam Wapômbêñ anêñ athêñ êndêñ anêñ waklavônñ endelêm.

Nômô ñê bêñbêñ vibij

¹³⁻¹⁵ *Wapômbêñ lahaviñ mólô nundum mavi êndêñ avômalô takatu ba miñ ewa auk mavi ami ek thêlô nesañ veññbôlêk siñ. Aêñ ba nômô gavman iniñ ñê bêñbêñ sapêñ vibij êtôm atu ba Anyô Bêñ anêñ lahaviñ. Nômô kiñ vibij. Yani hamônñ ek eyabiñ avômalô lôkthô. Ma nômô kiñ anêñ ñê ku takatu ba hêv ek nêñêm malaiñ êndêñ avômalô takatu ba idum kambom ma nêmbô avômalô takatu ba idum mavi. ¹⁶ Mólô ma hatôm avômalô takatu ba bôk epole yôv. Ma doñtom mólô ma Wapômbêñ anêñ ñê ku. Ba intu miñ nunduviñ am esak auk nundum kambom ami. ¹⁷ *Nômô tiñij imbiñ avômalô sapêñ. Lemimbiñ Wapômbêñ anêñ avômalô. Thêlô ma mólôviyañ. Ma nôkô ek Wapômbêñ ba nônêm athêñ bêñ êndêñ kiñ.

¹⁸ *Ma mólô ñê takatu ba udum ku hamô anyô yañ vibij nosopa unim ñê bêñbêñ iniñ abô. Vi ma yôhök ma vi ma leñññaña ma doñtom nômô thêlô vibij. ¹⁹ Ba intu ôyê nena êv vovañ oyañ hadêñ mólô takatu ba osopa Wapômbêñ, êñ ma numiñ lôklokwañ ma tem Wapômbêñ lamavi esak mólô. ²⁰ *Ma mólô udum kambom ba ik mólô ba umiñ lôklokwañ ma tem nebam mólô e? Mi. Udum mavi ba owa vovañ oyañ, êñ ma tem Wapômbêñ lamavi êndêñ mólô. ²¹ *Kilisi hawa vovañ ek nêm mólô sa. Ma aêñ iyom ma Wapômbêñ halam mólô ba hapesañ loñôndê ek nosopa Kilisi vañgwam.

²² *“Yani miñ hadum kambom lôk miñ hanañ abôyañ te ami.”

Aisaia 53:9

* 2:13-15: Tit 3:1; 1Pi 3:16 * 2:17: Lom 12:10 * 2:18: Ep 6:5 * 2:20: 1Pi 3:14,17 * 2:21: Mat 16:24; Jon 13:15 * 2:22: Ais 53:9

²³*Ma thêlô enaŋ abôma hathak yani ma doŋtom yani miŋ hanaŋ viyaŋ ami. Êv vovaŋ hadêŋ yani ma doŋtom miŋ hadum nômla ek hawê kambom êŋ viyaŋ ami. Mi. Yani hêv ida hi hadêŋ ôpatu ba hadum abô thêthônŋ anônŋ iyom ek indum anêŋ abô. ²⁴*Yanida liŋkupik hawa alalôaniŋ kambom hathak alovalaŋaŋsiŋ ek alalô nambôliŋ dômiŋ esak kambom ma namô thêthônŋ iyom. Ma anêŋ bêlêma hadum o mavi. ²⁵*Sêbôk ma môlô hatôm boksipsip mathaŋô ma lêk ôvô ôlêm unim alaŋ lôk ôpatu ba hayabiŋ môlô.

3

Ŋê ewa i iniŋ abô

¹⁻²*Ma môlô avi nômô mayaô ba nômô unim anyô vibii ek yani êŋjê nena hosopa Wapômbêŋ ba hômô matheŋ. Ku êŋ tem êmbôv yamalô atu ba hapôlik hathak Wapômbêŋ endelêm esopa yani. ³*Miŋ nubutiŋ lemkadôk ŋauŋ lôk notak mote gol lomalama lôk noba sôp kêkêlô lomalama ek numbitak êtôm vuliŋ biŋ ami. ⁴Mi. Môlô kapôlômim indum môlô êtôm vuliŋ biŋ. Avi yôhok labalinena iniŋ sôp takêŋ tem miŋ nema ami ma Wapômbêŋ hayê hatôm nômlate anêŋ vuli bêŋ. ⁵Sêbôk ma avi matherŋ takêŋ êv maleriŋ hadêŋ Wapômbêŋ ba êmô iniŋ anyô vibii. Êŋ ma loŋôndê êŋ hadum thêlô ibitak vuliŋ biŋ ⁶*hatôm Sala. Yani halaŋô yamalô ba halam yani nena anyô bêŋ. Aêŋ ba nômô batônŋ oyaŋ lôk miŋ nôkô ek malaiŋ ami, êŋ ma tem numbitak Sala nali.

⁷*Ma anyô aêŋ iyom. Avi iniŋ lôklokwaŋ ma vauna ek anêm ba intu onja auk mavi ba ômô mavi imbiŋ vônim

* 2:23: Ais 53:7; 1Pi 3:9 * 2:24: Ais 53:5-6; Lom 6:11 * 2:25: Ese
34:5-6; Mat 9:36; Jon 10:14; Hib 13:20-21 * 3:1-2: Ep 5:22 * 3:3: 1Ti 2:9
* 3:6: Stt 18:12 * 3:7: Ep 5:25

ek Wapômbêñ endañô anêm mek. Mamu luvi tem noja Wapômbêñ anêñ wapôm doñtom atu ba nôôm lôkmala. Ba intu undum mavi êndêñ vônim.

Nômô yôhok imbiñ am

⁸ Yôv. Môlô lôkthô nôôm esak auk doñtom imbiñ am. Ma môlô te hawa malaiñ ma nônem yani thêvô. Ma lemimimbiñ am êtôm môlôviyañ. Lôk lemim injik am esak ñê takatu ba ewa malaiñ ma nôôm maliñyaô. ⁹ Wapômbêñ bôk halam o. Ba intu anyôla habuliñ o mena hanañ abôma hathak o ma miñ nuñgwik kambom êñ liliñ ami ek onja nôôm mavi emberñ yam. ¹⁰⁻¹² *Wapômbêñ hanañ, “Anyô Bêñ ma hayê ñê thêthôn

ma lêndônñ hakyav ek endañô thêlônñ mek.

Ma doñtom mathêlêv hathak ôpatu ba hadum kambom.

Aêñ ba opalê atu ba lahaviñ anêñ lôkmala êmô mavi,

ma eyabiñ dahalañ esak abô kambom

ma abôlêk kupik esak abôyañ.

Ma nêm i liliñ esak kambom ma indum mavi.

Ma endañviñ esak êmbôlêm auk êmô yôhok.” *Kapya Yey*

34:12-16

Avômalô mavi atu ba ewa vovay

¹³ Nôpôviñ am ek nundum mavi, êñ ma opalê hatôm imbuliñ môlô? Mi. ¹⁴ *Ma doñtom howa malaiñ hathak mavi takatu ba hudum ma Wapômbêñ tem lamavi esak o. Ba intu

“miñ ôkô lôk lemmalaiñ esak ñê kambom takêñ ami.”

Aisaia 8:12

¹⁵ Ma undum ek kapôlôm êmô Anyô Bêñ Kilisi vibiy. Ma ôpôpêk oda wak nômbêñ intu ek anyôla hanañ hik o liñ ma onañ bêñ esak nôôm takatu ba hôêv malem hathak.

¹⁶ *Ma ômô maliñyaô ba onañ abô êñ ma miñ otatale

* 3:10-12: Sng 34:12-16 * 3:14: Ais 8:12-13; Mat 5:10; 1Pi 2:20; 4:14

* 3:16: 1Pi 2:12

avômalô vi ami. Ma ôsô o ba oya ek anyôla hanaŋ abôma hathak o mena hathaŋ o hathak hosopa Kilisi, êŋ ma tem yanida mama. ¹⁷ Wapômbêŋ lahaviŋ onja vovaŋ ba intu hudum mavi ba howa vovaŋ, êŋ ma mavi anôŋ. Ma doŋtom hudum kambom ba howa vovaŋ, êŋ ma miŋ mavi ami. ¹⁸ Kilisi hawa vovaŋ bôlôŋ te iyom ek injik kambom anêŋ ku vônô. Anyô thêthôŋ hêv avômalô kambom sa ek endom i ba ini êndêŋ Wapômbêŋ. Ik yani vônô hamô pik ma Lovak Matheŋ hêv lôkmala hadêŋ yani. ¹⁹ Vêm ma hi hanaŋ Wapômbêŋ anêŋ abô hadêŋ ŋgôk takatu ba êmô koladôŋ. ²⁰ *Sêbôk ma miŋ thêlô elarô Wapômbêŋ anêŋ abô ami. Yani hanaŋ hadêŋ Noa ek epesaŋ yeŋ. Ma hamô malinjaô ba hayabiŋ ek thêlô nedaŋô anêŋ abô. Ma doŋtom naju hatôm baheŋvi ba lahavulô iyom elarô ba intu ŋaŋ hêv i bulubiŋ. ²¹ Ma ŋaŋ êŋ ma hatôm lavôŋiŋ ek ôpatu hathik ŋaŋ tem enja bulubiŋ aêŋ iyom. Ma ŋaŋ êŋ miŋ hathik leŋviŋkupik anêŋ lelaik vê ami. Mi. Ôpêŋ hathô ida ba haya ek havak abô haviŋ Wapômbêŋ. Êŋ ma hatôm Yisu anêŋ haviyô hêv ôpêŋ bulubiŋ. ²² Yisu intu bôk hi malak leŋ ba hamô Wapômbêŋ baŋ vi anôŋ. Ma aŋela lôk nôm lôklokwaŋ ma iniŋ lôkliŋyak sapêŋ êmô yani vibiŋ.

4

Ôpôpêk o ek osopa Wapômbêŋ

¹ *Kilisi hawa vovaŋ hamô pik. Ba intu ôpôpêk oda ma onja auk êŋ iyom. Ôpatu ba hawa vovaŋ bôk hatak kambom yôv ba ² hathak hasopa Wapômbêŋ anêŋ lahaviŋ iyom. Ma miŋ hathak hasopa avômalô pik iniŋ thethaŋak lomalomaleba hama ami. ³ *Sêbôk ma osopa ŋê daluk

* 3:20: Stt 6:1-7:24 * 4:1: Lom 6:2,7 * 4:3: Ep 2:2-3

iniŋ auk takêntêk, thetharjak lomaloma lôk inum waiŋ ba molo ma sek waliliŋ lôk ibi anyô leŋiŋ hathak auk mayaliv ma kobom mama takatu ba êv yeŋ hadêŋ ŋgôkba. Bôk udum lôbôlôŋ ba hatôm. ⁴ Ma miŋ hópôviŋ o ba hôsôv halôk lôv daim bomaŋ atu haviŋ thêlô ami ba intu thêlô esoŋ kambom ba etatale o. ⁵ Ma doŋtom tem nindum abô esak yani atu ba lêk hapôpêk i yôv ek endanô ñê lôkmala lôk ñê ñama iniŋ abô. ⁶ Aêŋ ba intu bôk enaŋ Wapômbêŋ anêŋ abô hadêŋ ñê takatu ba bôk ema yôv. Thêlô bôk ema hatôm avômalô pik lôkthô ma doŋtom Lovak Matheŋ hatôm nêŋm lôkmala êndêŋ i ek thêlô nêŋmô lôkmala imbiŋ Wapômbêŋ.

⁷ *Nômkaŋma lôkthô anêŋ daŋ lêk habobo. Aêŋ ba ôpôpêk o esak auk mavi lomaloma lôk upuk o loŋ ek oteŋ mek. ⁸ *Leŋiŋhaviŋ i hathak havuliv kambom bêŋ anôŋ siŋ. Ba intu ôpôviŋ o esak kobom leŋhaviŋ i. Êŋ ma nômbêŋ. ⁹ *Ma noja avômalô êvhaviŋ thô ma miŋ nosa i ami. ¹⁰ *Wapômbêŋ habi anêŋ wapôm sam hadêŋ avômalô tomtom. Ba noyabiŋ wapôm takêŋ ek nundum ku esak ek nêŋm avômalô vi sa. ¹¹ Ma anyôla hanaŋ Wapômbêŋ anêŋ abô ma enaŋ katô ma miŋ endela ami. Ma anyôla hêv avômalô sa ma indum esak Wapômbêŋ anêŋ lôklokwaŋ takatu ba hêv hadêŋ yani ek nebam Wapômbêŋ anêŋ athêŋ esak Yisu Kilisi anêŋ ku. Athêŋ bêŋ lôk lôkmaŋgiŋ ma yanida anêŋ wak nômbêŋ intu sapêŋ. Avanôŋ.

Avômalô êvhaviŋ takatu ba ewa vovaŋ

¹² Aiyaŋ thêlô miŋ nosôŋ kambom ba nonaŋ nena, “Aisê ba malaiŋ hapôm ya?” Môlô owa vovaŋ hatôm atum

* 4:7: Lom 13:11-12 * 4:8: 1Pi 1:22 * 4:9: Hib 13:2 * 4:10: Lom 12:6-8

hatharj mólô ek injik am thô. ¹³ *Howa vovarj hatôm Kilisi ma ômbô o ek waklavônj atu ba Wapômbêj hik anêj deda lôkmarjij thô ma tem mólô nômbô am bêj anêj. ¹⁴ *Mólô ma Kilisi anêj avômalô ba Wapômbêj anêj Lovak Matherj lôkmarjij lêk hayô hamô mólô. Ba intu anyôla hatatale am, ma Wapômbêj lêk lamavi hathak mólô. ¹⁵ Ma huik anyô vônô mena howa vani mena hudum kambom lomaloma mena howa ku anêj ôv oyarj hathak o ba howa vovarj bêj, êj ma miñ mavi ami. ¹⁶ Ma o anyô hôêvhavij Kilisi ba howa vovarj miñ o mama ami. Ômbô Wapômbêj esak athêj mavi atu ba howa. ¹⁷ Ma lêk waklavônj hayô ek Wapômbêj anêj avômalô nindum abô. Alalô atu ba aêvhavij tem ana êmônj ek nandum abô. Ma vi atu ba miñ esopa Wapômbêj anêj Abô Mavi ami, kikaknena. Vuli alê intu tem neja?

¹⁸ “Aêntu malaij ek jê thêthônj neja bulubij, ma malê te tem êpôm jê daluk lôk jê idum kambom?”

Gutpela Sindaun 11:31

¹⁹ Ba intu Wapômbêj hadum ek anyôla hawa malaij ma ôpêj nêma ida êndêj Wapômbêj ba indum mavi iyom. Yani hapesarj nômkama lôkthô ba intu tem eyabij alalô dedaurj mavi.

5

Abô ek avaka

¹ Ya Pita avaka hatôm mólô vi atu ba alalô anarj Kilisi anêj vovarj bêj. Kasana ma Wapômbêj tem injik anêj deda lôkmarjij thô ma alalô lôkthô tem naja iniñ sam wapôm tomtom. Ba intu yahanarj hadêj avaka takatu ba êmô havij mólô ² *nena noyabij Wapômbêj anêj avômalô takatu ba bôk êv hadêj mólô hatôm boksipsip

* 4:13: Ap 5:41; Jem 1:2; 1Pi 1:6-7 * 4:14: 1Pi 2:20 * 5:2: Jon 21:15-17; Ap 20:28

anêḡ alañ hayabiḡ anêḡ bok. Wapômbêḡ lahaviḡ nena nônêm lêlê esak anêḡ ku takatu ba lahaviḡ nundum. Miḡ môlô popabuk ami. Ma nôpôviḡ am esak ku êḡ. Ma miḡ nôkôkam esak valuselerḡ ami. Mi. ³*Ômô maliḡyaô ek avômalô nêḡê ba nesopa vemgwam. Ma miḡ ombam o esak ḡê atu ba êmô o vibiḡ ami. ⁴Ma Alañ Bêḡ hayô ma tem onja kuluḡ lôkmaḡḡiḡ atu ba tem miḡ imbitak yaôna ami.

Noba kwêv nômô maliḡyaô

⁵*Ma anyô muk nômô ḡê bêḡbêḡ vibiḡ aêḡ iyom. Ma avômalô lôkthô neba kwêv nêḡmô maliḡyaô. “Wapômbêḡ havôliḡ dôḡm ek ḡê ebam i, ma doḡtom hêv anêḡ wapôm hadêḡ ḡê êmô maliḡyaô.”

Gutpela Sindaun 3:34

⁶*Aêḡ ba nômô maliḡyaô êmô yani baḡ lôklokwaḡ vibiḡ ek anêḡ waklavôḡ ma tem nêḡm môlô liḡ. ⁷*Wapômbêḡ lahiki hathak môlô ba intu nônêm unim malaiḡ lôkthô ni êndêḡ yani.

Uḡgwik vovak lôklokwaḡ

⁸*Nupuk am loḡ ba nôḡgwêk lêlê. Ôpatu ba lamaniḡ ek môlô ma Sadaḡ atu ba kapôḡḡô inañ avuḡ laion ba habôlêm môlô haveḡ ek esaḡ ba enjaḡ lêvôkê. ⁹*Hoyala nena vovaḡ êḡ intu lêk hapôm môlôviyaḡ anêḡ pik êntêk ba intu nobaloḡ unim ôêvhaviḡ loḡ ma uḡgwik vovak lôklokwaḡ esak yani.

¹⁰Ma tem noja vovaḡ bidôḡ oyaḡ. Ma Wapômbêḡ ôpatu ba hêv môlô wapôm ba halam môlô hathak Kilisi ek nômô anêḡ lôkmaḡḡiḡ atu ba tem êmô wak nômbêḡ intu sapêḡ,

* 5:3: 2Ko 1:24; Plp 3:17; Tit 2:7 * 5:5: Snd 3:34; Ep 5:21; Jem 4:6 * 5:6: Mat 23:12; Luk 14:11; Jem 4:10 * 5:7: Mat 6:25-30 * 5:8: 1Te 5:6 * 5:9: Ep 6:11-13; Jem 4:7

yani tem epesaŋ mólô esak loŋbô ba nêŋm lôklokwaŋ ma embatho mólô loŋ lôk indum mólô numiŋ majaŋ êtôm landiŋ havalonŋ unyak loŋ. ¹¹ Wapômbêŋ ma lôkmanŋiŋ hatôm wak nômbêŋ intu êŋ sapêŋ. Avanôŋ.

Abô anêŋ daŋ

¹²* Silas, ôpatu ba hêv ya sa bêŋ anôŋ ba yahayê hatôm yenaŋ aiyaŋ hato yenaŋ auk lôkthô halôk kapya bidonŋ êntêk. Yahaŋaŋ lôklokwaŋ hadêŋ mólô nena auk nômbêŋ êntêk ma Wapômbêŋ anêŋ wapôm avanôŋ ek yambatho mólô loŋ. Ba intu numiŋ lôklokwaŋ. ¹³* Avi atu ba hamô Babilon ma bôk elam yani yôv haviŋ mólô, yani lôk yenaŋ okna Mak êv iniŋ leŋiŋmavi hadêŋ mólô. ¹⁴ Nokam am tomtom esak kobom leŋhaviŋ i. Yôhok êmô imbiŋ mólô atu ba ômô haviŋ Kilisi.

* 5:12: Ap 12:2,25; 13:13; 15:22,37-40

* 5:13: Ap 12:2; 2Ti 4:11

Wapômbênj Anêj Abô Matherj
The New Testament in the Malei-Hote Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people

Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

Updates

eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jul 2018 from source files dated 3 Jul 2018

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a